Szereda. 78. Szám. Augusztus 3-kán, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap minden Szeredán, Péntekon és Vasárnap. Előfizetésnél minden cs. k. postakirutalási, a lapok kiadó hivatalának czímszalló levélben. Ára évnegyedre 3 ft 15 kr, félévre 6 ft 30 kr, évre 12 ft 60 kr uj pénzben.
A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasitandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
Az Ó-várban, Vizi-utcza, 231. szám alatt.

KIADÓ-HIVATAL:
A Kisdajtonczkában, STEIN könyvkereskedésében.

Hirdetések minden nagy hasábos egy sor után 7 ujkrért közöttetnek; folytonos hirdetésektől illő pei elengedtetik. Mindenik hirdetésre 30 ujkr helyegdij előre befizetendő.
A lap anyagi ügyeit érdeklők u. m. előfizetés, hirdetések, reclamatiók stb. a kiadó-hivatalban utasitandók.

(D.) **Szemle.** Az európai diplomatiában egy titokteljes jelenség foglalkodtatja a közfigyelmet, mint a melyen a villafrankai békekötés s a porosz-osztrákok közti surlódások leltek alapjokat, de a mely alig oly fogomenszerünek kezd feltünni, melyet csak a képzelet teremt, de általjában megfoghatlan.

A „Mainzer Journal" adta nem rég közre — a biztos forrásról kczeskelvén; azon pontokat, melyek az európai semleges hatalmak közt az olasz kérdés felett megállitattak, s melyek szerint Lombard-Velence teljesleg elszakitandó lett volna Ausztriától, külön királysagot képezendvén egyik császári főherczeg alatt. Ezen indítványnyal annak idejében a lapok telve voltak, és a hírt soha egyik európai hivatalos vagy félhivatalos lap se hazudtolta meg.

Ugy feltesszüggel kellett birni e hírnek a diplomatiában, erre vonatkozhatván a „százari nyilatkozványnak azon tétele, hogy Ausztria nyilt ellenfelével kedvezőbb békét kötött mint a minőt a semleges hatalmak közbejárásától remélhetett. Ugyan ezen programmot mint hiteles oklevelet mellékelte Rechberg gróf a német udvaroknak megküldött köriratához, mely két oldalu czen oklevél létezésén alapitott nyilatkozat egyaránt igazolta Ausztria áldozatát egy oly béke megköthetésére, melynél a semleges hatalmak magatartása utoljára is sokkal kevesebbé elönyös kimenetelt látszott biztositani.

Es im azon perczben, hogy a fennebbi oklevél hivatalos alakban közzététek állitatott, a legelső nagy hatalom, melyre azon programm fogadtatása állitólag ráfogva volt, t. i. Poroszország hivatalos és határozott nyilatkozatot tesz, miszerint semmi tudomása sincs azon programmról, és a porosz kormány semmiképpen sincs projectumot soha sem irt alá, sőt elejétől végig Ausztria integritása mellett kivánta magát tartani.

Poroszország e nyilvános megtagadása után a figyelem az angol kabinetre fordult, ezen programm kelétkezésének kérdésében, melyet Russel és Palmerstonnak az olasz kérdés irányában rokonszenvéről következtetni lehetett volna. Azonban semmi objectiv megállapodási pont nem lehetett itt is ezen feltételre, mert Russel lord hivatalos sürgönye a német udvarokhoz a porosz közvetités kérdésében ugy volt tartva, miszerint az angol kabinetnek a közvetités iránt semmi hajlandósága se mutatkozott, s így amál kevesebbé lehet róla feltenni, hogy valamely békeindítványt fogalmazott volna. Ezen felül a „Globe" czikkben határozottan tagadja az Ausztria által a semleges hatalmaknak tulajdonitott közbenjárási javaslatokat.

Az orosz kabinet általában az egész kérdés alatt elzárkózottabb s hidegebb magatartásu volt, hogysem ezen programm felállitására nézve az ő befolyása kérdésbe is hozatnék, sőt éppen most hivatalosan jelenti, hogy ily békepontokról mit sem tud. E szerint az egész okmány, mely a béke elfogadásnak fogalapjánl szolgált, egy fictionak látszik, és sokan ugy gyanakodnak, hogy az egész a franczia külügyminiszter tollából eredett, s a sajtó terén diplomatiai szinezettivé érvényesittetett volna.

Ez egy sajátságos jelenet, egy feltünő adatja a diplomatiai cselekneck.

Tagadhatlanul, hogy Ausztriát a kibékülésre a semleges hatalmaknak ezen programban kifejezett magatartása ösztönözte, s most midőn ezen feltétel alaptalannak, s egy diplomatiai cselfogásának lenni látszik, midőn magában a békepreliminare egyes pontjaiban is Napoleon oly kétértelmüségeket csüsztatott be, melyek közül egyet a herczegségek restauratioja kérdésében eléggé felismerünk lehet — ha csak a lapok a franczia császár e tárgybani nyilatkozatait nem tűlozzák, érdekes lesz figyelmünket a zürieki conferentia eredményeire fordituank előre is, s béke reményeinket pedig az eshetőségekrel fenntartással ezen conferentia zárhatározásig még függöben tartanunk.

Ausztria bizonyosan melyen lehet érdekelve a modenai s toscanai nagy herczegek uralkodói joga iránt, mint kik a császári dynastiával oly közel vérségben állanak; Napoleon azonban ugy látszik ezeknek restauratióját egy sofismára fektette. „Menjenek vissza tartományaikba," ez a császár véleménye, de azalatt e tartományokban piemonti nyilvános és titkos biztosok által élesztődik az ellentétálló, s ugy a herczegek egy felázadott nép közé vissza nem mehetnek. Ki illteti vissza trónjaikra? Napoleon nem; ő kimondá, hogy fegyveres erőszakolást el nem követ. Ausztria szintén nem foghatja azt tenni, s im mégel se kezdődött a conferentia, már a békeelőzmények egyik pontja gyakorlatiatlannak mutatkozik.

Igen fontos a kérdés ezen helyzetében Ausztria tiltakozása is az ellen, hogy Szárdinia az értekezletbe belépjék, holott elemileg a fohadviselő fél Szárdinia volt, s Napoleon csak mint segitő jelent meg, ellenben Ausztriának szintén mélő oka van a tiltakozásra, mert egy eldöntő értekezletben egyik résznek két szavazata nem lehet egy ellenében. Ugy nemcsak az olasz állapotokban, de a béke pontjainak alapkérdésében is bizonyos és eléggé fontos nehézségeket megtagadni nem lehet, a melyek együttvéve elég indokul szolgálnak arra, hogy a dráma befejezését csak akkor hidjük el, midőn a függönyt egy aláirt hiteles békeokló által alábocsátva látandjuk.

Napoleon császár utóbbi magatartásán valami oly gúnyoros kifejezés van, a mi békehajlamának őszinteségét valóban kérdés alá hozza. Ő nem volt soha embere a félrendszabályoknak, s a mint mindjárt a fegyverszünet s békeelőzmények hirére megjegyezttük, az Olaszország feletti félrendszabályok mártán tetetik, hogy itt nem jesz végmegállapodása. Meglátjuk talán hamosságra nemvitheti csalóknak eltéltelenik. Annyi igaz, hogy Európa átalában nem bir a békés idők kedélynyugodtságával. Oroszország nem szünteti fegyverkezését, Szárdinia valamire készül, s állítják a lapok, miszerint kijelenté, hogy ő a villafrancai előzményeket minden fenntartás mellett fogadta el, sőt a „M. Post" állítja, hogy a szárd király kész Olaszország élére állani a függetlenségi harczot folytatandó. Angolhon gyorsan erősíti kikötőit, Poroszország felállítva tartja haderejét. Nem mondjuk, hogy a béke lehetlenség, de Európa láza éppen most áll az elválaszló ponton (crisis). Minden attól függ, egyszer mennyiben sikerülend a két császár képviselőinek az olasz bonyodalmakat erőszakolás nélkül medrébe visszaszállitani, s az ezen conferentiát valószinűleg követendő congressus — melybe állitólag most Anglia is belecegyezett — mennyire lesz képes azon elveket érvényesiteni, melyeket egykor a szent szövetség papiron kimondott a nélkül, hogy a népek irányában alkalmazott volna.?

Előpatak, jul. 12-én, 1859. — A mi fürdő-vilagunk meg most kezd elénkülni, minden reggel még tegnap nem látott arczokkal találkozunk szemeink. Már is tehetni legalább negyvenre az itteni háznépek számát. Nem is csoda, hogy ez idő szerint nem csoládi ösze oly sok gyógyulni vagy mulatozni sóvárgó nép, mint a mult évben, mert a betüszerinti időjárás éppen ellenkezője volt a fürdő évszak ideájának: egész e hónap első napjáig mind folyt az áldott esőzés, ugy hogy már átkossá is vált nemcsak a szorakozni vágyó fürdővendégek, hanem a fél székelyföldre nézve is, mert a réteket, kiváit Erdővidékben egész lenger borija, s a tőrökbuzák oly sáppadt szinek mint annyi sok remény, mit tán valamely kedvezőtlen hir zúzmarája csapott meg. De befolyt bizony a vendégkoszoru gyér voltára a politikai időjárás is: sok jámbor beteg ember mind azt hitte, hogy világ vége lesz a nyáron, azért bal tanácsosjánbok tartotta saját családja körében hunni tovább is a nyavalya fakó szekerét, mind attól tévol, megepülve ugyan, elragadatni valamely tüzes ifjurra-szekeren oda, hol mennyei terek kovácsolutnak hold alatti világ dúvére. Hanem már most csakugyan változnia kell minden okoskodásnak, otthon kotolási tervnek; mert a politikai időjárás is derül, fegyverszünet van, éppen 5 hétre határozva Európa mostani Jupiter pluvinsszától, mintha éppen a fürdő-világot akarta volna ő decz. 2-iki fölösége kedvező szárnya alá venni — és e fegyvernyugvásnak már is napunként látjuk üdvös hatását, mert az uj vendégek száma is mind inkább szaporodik, mire azonban befolyhatott a természeti időjárás ily gyönyörüvé alakulta is, ugy hogy a beteg s a betegegő lebeő ember könyelen engedni a hová annak inló ujjai utasiltják — a testet és kedélyt inlitó fürdő helyekre.

Az előpataki életet sok minden teszi mostanság kellemessé, van sétahelye elég, nemcsak a fürdő közelében, hanem ki az erdők közé is nagyszerű sétautak visznek; van fődöltt sziget, hol a legalkalmatlanabb időben is kényelmesen végezhetni a kellő mozgásokat; van minden, mi anyagiságunk enyhültetére megkivántatik, van kert vendéglő, hol nagyon jutányos kaphatni jó ételt, van zöldség-piacz, hol olcsón vehetni a konyhára valót, ha ki inkább szeretne kedve könye szerint főzeini; vannak még egy s mást a szükségletig szolgáltató boltok és sátrak; szóval van minden, a mi egészséget elő- és hátra mozdithat a szerint, a mint az ember szabadakarata szerint az elő vagy hátrát választja. Hat mennyi eper, s mily olcsó, ugy hogy a legolcsóbban juthat az ember ahoz a mi a kurát gátolhatja, nem is emlitve, hogy ujet a legjobban szabadkaphatni, midőt naponként egy ujnyit hiszk az ide megsoványodva jött egészség és gyomor.

Jó, hogy lapunk van az olvasó-szobában, a mennyi csak kell; a „P. Napló"-ra „K. Közlöny"-ön kivül van meg a Presse s a két erdélyi német lap, s az olah „Gazeta" — s a „Fremdenblatt" is. A fegyvernyugvási hir annyira megnyugtatott, hogy már kivánjunk sokkal csendesebb, de unalomból s tán megszokottságból csak átfujtuk mégis a lapokat sat. — r. L.

Ujdonságok.

— A jól ismert pesti gépész Vidacs István nehánynap óta városunkban mulat, szándékozván az általa indítványozott pesti gépgyár társulattal kapcsolatban Kolozsvárra is egy gyárt állitani, mely Erdélyben az oly szükségessé vált gazdasági gépeket elvegye honositani a jutányosabb megszerezhetés által. Itt a főohajtás az volt, hogy vállalatában Vidacs foglalja be az ismert kolozsvári gépész Rajka Istvánt, ki eddig hiven küzde a gépek honositása érdekében, s szakmájában nagy képességgel bir. A két gépész a mint indult egymásnak már a kölcsönös czallakozást kiegyenlitette, a további lépések felett most a gazdasági-egyletl gépbozató szakoszatlya tanácskozik, egyelőtesbe téve magát emlitett gépészekkel.

— Történelmi irodalmunk ismét egy becses müvel szaporodik Kövári László „Erdély Tortenelme" czimü nagy munkája II. kötete a napokban elhagyja a sajtót.

— Tordai levelezőnk irja, hogy oly ügyes gyógyszerészségéd magát és intézetjität kedvezőleg szerint megmérgezte, a szerencsétlen ifju meghalt, a holgy orvosai segély alatt van, s remélhetőleg rettenetes elhatározását lesz ideje meghánni.

— Mezős-Szakál, jul. 30-dikán. — Egy ideváló mezei gazdának 1857-ben 17 kalongya árpáját, 23 kalongya rozsát, 1858-ban 13 kalongya rozsát, 19 kalongya árpáját, 21 és fél kalongya tisztabuzáját loptak el éjszakának idején a mezőról. Jelen 1859-ben is már megkezdették a lopást, hogy a kár menyire fog menni meg-nincs. Az ctetéscket s az őszi divatos, vagy helyesebben szokásos tárobhanz-lopást, mikor a pálinka-ivas virázgó korszaka eléáll; ezeket nem is emlitem, ezeket elengedem, mert habár ezeknek etékre, ára nagyobb és tobb, de a bünteti nem oly szemtelenül vakmerő, mert ezek tarisznya és zsákokban lopatnak, de a szálmás gabona szekérrel lopatik. De ennel nagyobb baj is van. E határon szép zöld veles táltuk. Egy birtokosnak 87 vékán vetett s kétszer már megkapált tőrkbuza-vetése van, s azt mert az illető nyilptaraces nyomán de engedelmével az ugarba mérczéje vetni, a falusiak olyan által vezetetnek, tőlöl atyai tanácsot kelleti vérnök minden órán, lecetcini készülnek, vagy legalább egy kétszer-ismétlő ugrahajtó rendeleczésére várnak. *) Meg kell meg emlitenem; hogy itt másfél és alatt öt boszu-egeletis volt. r. l.

— A brassói kamara egy igen nagy értékü táblázatos gyujtemenyt adott közre, mely Erdély ipar kereskedelem és üzleti állását mutatja ki 1853—1856-ig. Hazánk fejlődésének egyik nevezetes hátránya volt az, hogy általában az itteni ipar viszonyokat a statisztikai adatok hiányában ismerni nem lehetett, s igy a haza productiójáról, productiv becseiről, iparunk piaczairól csak is feltletes tudomást szerezhetve maga a tudomány sem bírt kulcsokkal arra, hogy a hiányosan beláttva részletesen kimutathassa hol kell hátramaradásunk legelőbb segiteni. A brassai iparkamara ezen összeszen 100 darabra mendő táblázattal, melyben saját kerületének s igy Erdély felerészének statistikai állapotját, a mennyiben az a kamara körébe esik, kimutatván, igen hasznos szolgálatot tett egyszermind a köztudományosságnak is. Midőn a kolozsvári iparkamara is a saját területében első adatokat igy összeállitva közreadandja, akkor egész Erdélyre nézve oly részletes adatok birtokába juthat, melynek hiányát most minden érzi, ki kőrkörösek tanulmányozásával foglalatoskodik. Ugy vagyunk értesulve, hogy az itteni iparkamara részéről is már évek óta nagy szorgalommal gyujtetnek az adatok, s nemsokára szintén sajtó utján közhasznalatra fognak átadatni.

— Megjelent a Mentovich által szerkesztett „M.-Vásárhelyi füzetek" második évi folyamának első füzete. Tartalmát képezik: „Tanulságos levelek urambátyámhoz," Mentovichtól, melyben állitja, hogy a hold változatai nincsenek befolyással a gazdasági termékenyre, s szóval szakosok, melyek ez ellenben a népnél honosultak, csak a babonák közé sorozhatók. „Nepneveles," Nagy J.-tól. „M.-Vásárhelyi régi nagy tagok," jól tar-

*) Azt hiszik, hogy mig arra fognak várni, addig nem nagy a baj, a hivatalok ézteni fogják kötelességüket a kiadott rendeletek eléni nemcsak nem cselekedni, de az ellenek cselekvőket is megakolatni. A kik pedig kötelességüket emlaszják, azok ellen az elégtétel a feledés. Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

lált genre kép az ottani tanodai életből a mint az évtized előtt folyt. „Világi szerencse változó Velencze,“ eleven humoristikus elmeháztatás czére tehát az utalvány: „a szerencse nem szabad szerlárshoz varva“ — írla Náprádi (álnév). Ezt követi Mentovéczky egy szép lyrai költemény „1859. tavaszán“ czím alatt. Az ugyanen kiállitott fuzetet apró közlemények zárják be a gazdászat, statistika sat. körébül. Szerkesztőnk nagy erdemére vallik, hogy a kevés székely czikkeinek megindított ezen irodalmat vollatlot megszakadni nem engedi. Vajha a reszyét hövebb kiterjedése által mind inkább biztosíttatnék annak megszilárdulása.

— A cs. k. sz. auszir. államvasuttársulat egyességre lépett a magyar kormánnyal, melynek folytán az oly vasutak, mások, melyek elvannak látva távirati készletekkel, állami és magánsurgönyök felvételére s továbbszállítására felhatalmazák.

— A haboru miatt fennakadt közlekedés az illető vasutvonalon ismét helyre áll, a Verona és Botzen közti személyszállítás már m. hó 13-kán megnyilt.

— „A „Sieb. Bote“ következő hiteles adatokat hoz a foldtehermentesitési ügy állásáról es haladásáról f. év junius hó végén: A foldtehermentesitési pénzalap részéről kifizetendő kötvekező összegek lettek utalványozva: 1. rendes urbori terhek 6 részletben 3,588,559 ft 9½ kr; 2. rendkivüli (3 evi elöleg) 1,080,467 ft 58½ kr; 3. részletfizetések (8 évi járadékok) 2247 jogosított számára, mégpedig az kötelezvényekben 3,945,300 ft; b) beszpénzben kiegyenlitessül 23,666 ft 56 kr; összesen 3,670,966 ft 56 kr. 4. lökesitett kamathatálékok 2247 jogosítottnak az 1, 2, 3 alatt felhozott előlegek levonása után mégpedig: a) kötelezvényekben 4,144,590 ft; b) készpénzben kiegyenlitessül 93,057 ft 62½ kr; összesen 4,237,647 ft 48½ kr; 5. ilyen lökesitett kamathatálék a cs. k. pénzügyi kincstár kezéhez tovabbi rendelkezésig 101,312 ft 48 kr; vegre 6. kárpótlási tőkék törvényszéki utalványozás folytán 1905 jogositott az illetőszék számára u. m. a) kötelezvényekben 12,491,750 ft, b) kiegyenlitessül 66,757 ft 41½ kr, összesen 12,558,507 ft 31½ kr. E szerint összesen: 25,212,462 ft 12 kr.

— Az „Oesterr. Ztg“-nak irják Prágából: „Még mindig a császári manifestumnak fogalmazik mindenki. Igen élénken emlékezet az ama beszédre, a melyet minister grof Stadion a válságos 1809 évben, mint Ferenc császár személyese, a magyar országgyűlest megnyitotta. E beszéd igy hangzott: „„Erős határozata az uralkodóinak, melyet az ellenséges indulatban hiháslat, a melyek belülről kelektetek. A jeles szellemi tulajdonok, a melyekkel a különféle nemzetek felruházvák, egy jobb nevelési rendszer, czélszerü tanintézetek, nagyobb sajtószabadság, s a külföld cultural kincseinek akadálytalanitott használata által, kell hogy szabadalban fejlődni és gyarapodni engedtetnek. A lankadó vagy elnyomott talentom fel fog lobortitatni. A szerency erdem ki lesz tüntetve, S igy bizonyára szaporodni fog a nagy férfiak száma, a kikre az uralkodónak a cabinetben és a harczteren szüksége van, hogy országai javát és fényét emelhesse, sat.“

— A „Szegedi Hirado“ következő gazdálnkat érdeklő czikket közöl: „Lehet-e fejős tehenekkel dolgoztatni? E kérdés erdemében kiserlet tétetett. Ugyanis nyolcz idős s lejelesre egyenlő tehén 4 hetig folyvast abrakoltatvan, a belőle nyakatva hajtoltt, 4 pedig istálóban hagyatott. E tehenek egymást felváltva csak fel-fel nap voltak munkában, fel nap pedig pihentek. E kiserletnek következő erdménye lőn: a folyvast istálóban 4 tehén 4 hét alatt 1312 itcze, a munkaba használt 4 tehén pedig ugyanannyi idő alatt 1224 itcze tejet adott. A különbség összesen 88 itcze. Ha már most összehasonlitjuk a 88 itcze tej különbséget a hasznot, mit ama 4 tehén munkája hoz, ezen felül tekintetbe veszszük, hogy a dologra használt tehén igy sokkal vajasabb, mint az istálóban: ehhez a munkatunuk a fejős tehenekkel dolgoztatás czélszerüségét.“

— Napoleon császár kulsője, mint irják, igen sokat változott az utolsó hét hanyadjaral alatt. Arczai megnyult, haja szürkülni kezdett, s arczhöre sajátszerü sötét szint vallott. Komolyabbnak látszik, mint valaha. A császár kisded termetü, s éppen nem szép ember, magyalyájhoz egyáltalában nem hasonlit, sokat pipázik. Arczának kifejezése erdekes, férfias, határozott, okos és mondhatni szelid.

— Prágában nem kis izgalmat okozott azon körülmény, hogy több uczaszegleten a német szövegu békemanifestum melle az április hadi manifestum cseh forditásai ragasztoltak ki — tévedésből, mint a „Friesch“ irja.

— Egy sz. petersburi jap szerint Ausztria és Oroszország közt egyesegy jott létre, melyszerint a két császárság kiköti közt az ausztriai és orosz gőzsök rendes utazásokat tehetnek.

Politikai hirek.

— Páris. A félhivatalos lap, mely a villafrancai béke becsét fölög abban keresi, hogy Franczioországtöbbé semmi conflictoktól nem félhet, annálfogva tovabbi czélszerésre nézve keze teljesen szabad, a csalonán tulról érkezett hirekről igy nyilatkozik:

„A borze ma nagyon rózsás kedvben volt. Persigny gróf megérkezése és az angol miniszterek mérsékelt hangja hinni engedé, hogy minden nehézség el van háritva. Azonban nem szabad elfitkolni, hogy Európban nagy számmal vannak uj viszalyokra való okok, és hogy még sok bajlesz azokkal mig elháríltatnak.— Akárminl legyen a részben a dolog, annyi bizonyos, hogy Franczioországban helyzet sokkal jobb; amint az haboru utáni és alatt volt. Az európai szerveteségek régi rendszere meg van semmisitve és a coalitiok el vannak háritva. Ez roppant eredmény, mely a villafrancai békének köszönhető. Anglia kétségkivül belátja e helyzetet, miután siet Franczioországgal való szövetségét megujitani. A császár azonban, a ki tudja hányadán van az egyszerü szövetség valódi érzületeivel, valószinüleg komolyabb biztositékot fog kivánni ezen szövetséghez, mint a minőket neki a multban nyujtottak.“

— Egy porosz lap párisi levelezője a dologról igy elmélkedik:

„Azon békés beszéd után itélve, mely tegnap a londoni alsóházban hangzott, számolhatni rá, hogy Anglia a szárazföldon bekövetkezendő legkózelebbi bonyodalom alkalmával is kikötőiben fogja elrothadni hagyni hajóit s elnézi, hogy őt utoljára tartogatják. Midőn Napoleon császár az allmesinyt végrehajtá, a parlott egyenellenzége szamitott.

A diplomatiai testülethez tartott császári beszéd még mindig a fülében cseng sok embernek. A „Nat. Zeitung“ egyik párisi levelezője megjegyzi, hogy midőn III. Napoleon januar 1-jén Hubner úrhoz fordult, s azt sajátságos köszöntésének átadásával megbizta, akkor még bizonyos formákat megtartott. De a császár tegnapi fellépése — irja tovább — egészen más vala. Midőn tábornoki egyenruhában a terembe lépett, a hol a diplomaták rá várakozának, sötét pillantását jártatá azokon végig. Arczának komor, ugy szólván, veszthozó kifejezése volt. Nem nyujtá, mint máskor szokta, mindenik jellenvoltnak kezét, hanem hidegen köszöntve őket, foglalá el helyét, s mondá azután az rövid szavait, mikozben balkezét kardja markolatán tarta.

A diplomatiai testülethez a császár beszéde nyomasztó hatással volt, csak az orosz nagykövet tekintelt maga körül nyugodtan, s némi ironiával.

Annyi bizonyos — irják a többszór emlitett porosz lapnak, — hogy az országban a császári szavaknak megfelelő izgatás kezdődött meg, és a kormány a maga sodronyait sajtóban és a közigazgatásban mozgásba tette, hogy Európának, különösen pedig Angliának annyiban. Azon taktikát, hogy a jelenhez hasonló alkalmakra az adresse-ülegekkel kell dolgoztatni, ujra elővették. A „Moniteur“ jul. 23-kán már hox nyolczat egész terjedelmében, melyekhez névjegyzéke járul azon 21 járási tanácsnak, s 100-nál több községi tanácsnak, a melyek folirandókat szavaznak.

— Párís. Gy látszik, hogy az angol parlamenti üléseknél érkezett tudósitások, meg a jul. 26 ki „Moniteur“-nek a franczia és angol fegyverkezésekre vonatkozó; jegyzőke, mely meglehetős csipősen felel a britt bizalmatlankodásokra a pessimismust emelték tulsulyra a párisi közvéleményben. — Most már azt irják, hogy Napoleon császár egyaltalában nem ragadta meg a kezdeményezést a lefegyverkezés tárgyában; sőt a „Journal des Debats“ ugy tekinti a „Moniteur“ most emlitett jegyzéket, mint a melynek czélja megelőzni a lefegyverkezés iránti kivánatot, azt mutatván ki, hogy most éppen ugy nagyitják Franczioországot tengeri készületeit, mint nagytóttak katonai készületeit az olaszországi háboru előtt. A pessimisták sok hasonló jelenséget látnak azokhoz, melyek a kriminál és olaszországi háboru kiütését megelőzték.

Ezenkivül arról is beszélték Párisban, hogy az adriai tengerről visszatérő ágyunaszádok a csatornán fognak oszpontosittani. E hirben azonban az „Indépendance“ egyik párisi levelezője nagyitást lát, s inkább hiszi, hogy a naszádok, valamint a franczia flottához tartozó jelentéktelenyebb jármüvek is el fognak osztani a különböző kikötőkbe; valamint azt is hallja, hogy azon tengerészek, a kik hat szolgálati évet betöltöttek, szabadságra bocsáttatnak.

Akármint legyen a dolog, ugyanazon belga lap egy másik levelezője igy ir Párisból a franczia flottáról:

„A mi tengerészetünkre nem került a sor, hogy szerepet játszék; a készletek ezhel egész teljességökben maradnak; ezenkivül ugylátszik, hogy a legutóbbi 500 millió kölcsönből 150 millió marad rendelkezhetés alatt. A pénz tehát nem hiányzik. — Devinck az az 189-diki kölcsönévtéshez készitett jelentésében 235 millióra becsuli a kölcsönévtésen kivül azon nagy munkák oszszegét, melyek az elmenendő flottára s egy 150 csatázó és 72 szállitóhajóból álló gőzös flottára megkivánatnak.

„Egy korszakban sem mutatott fel a franczia hajóhadily roppant segélyforrásokat és ha az ember felelni akar az angoloknak, kik ettől megijednek, be kell vallania, hogy a kiadott költségek teremtésében nincs semmi rendkivüliség, sőt az egész maradandó jellemet mutat. Ez tesz minden lefegyverkezési kivánatot csalókává vagy lehetetlenné.“

— Az olasz confoederatio tervből, mely allitólag a franczia kormánytól eredt, az „Indépendance“ egyik párisi tudósitója a következő pontokat idézi: A confoederatio két allamból álland. A pápa tisztelelbeli elnökszége mellett a valódi elnökség a szárdiniai és a két szicíliai királyok közt lenne megosztva felváltva. Ezen két allam az olasz diéta tanácskozásaiba egyenlő számu szavazatot fogna bírni. A különböző allamokban levő fontosabb erős helyek, különösen az egyházi allamokban a szövetséges hadsereghöl vezendő helyőrségekkel lennének megrakva.

— London, jul. 23. Parlamenti tárgyalások. A felsőházi tegnapi ülésében megjegyzi marquis Normanby, mikép emlékezni fognak, hogy ő Párma és más allamok sorsát illető interpellatióját megkeresésre elejté. Az ota a franczia czáfsár Párisban egy beszédet tartott, melyben e tétel forduál elő: „Körös Olaszország összes souverainjei belatták az üdvös reformok szükségét.“ Örömmel látná, ha ez igy lenne; de ő ilge kormánya talán hövebb felvilágosiást adhatna neki erre nézve, s mendhatná, vajjon a souverainek visszahelyezése ellen Közép Olaszországban emelteteit-e kifogás? E kérdés annál inkább foglalkoztatja őt, miután hallja, hogy a háboru alatt ott behelyezett szárd biztosok még folyvast működnek, s neki oda van azt hinni, mikép Toscanában czélszerűnek ítélnek, melyek a villafrancai kötés szelleme ellen vannak. L. Granville nem adhat e kérdésekre részletes felvilágositást. — Az alsó házban L. Elcho jelenti, mikép következő végzést szándékozik inditványozni: „Hogy ez országnak, mely a legujabb események alatt a harczos felek közt szigoru és részrehajlatlan semlegességet tartott s az ellenségeskedéseket megátolni komolyan törekedett, se becsulete se méltóságával meg nem férne, oly értekezletben részt venni, mely azon bére részeteit állapitaná meg, melyek előzményei mar Franczioország és Ausztria császárjai közt megállapitottak.“ (Halljuk! halljuk!) Horsman szabadságot vesz magának a külügyi allamtitkárhoz kérdést intézni, vajjon franczia vagy ausztriai közlé-e a britt kormánynyal a villafrancai békekötés feltételeit s megmondák-e a módot, mint szándékoznak azokat életbe léptetni; továbbá, vajjon Anglia és más semleges allamok meghivattak-e, hogy azon czélra közrehassanak? Lord John Russell viszonozza: A franczia kormány közlé a britt kabinettel a békeelőzményeket, de ezek még nem alkalmasak az előterjesztésre. Mi a történt közléseket illeti, ugy hiszem, jobb lesz, ha en jövő héten, valószinüleg csütörtökön, a háznak azok tartalmát közlöm, s a mellett kijelentem, mint allami ma a békekötési illetőleg a franczia kormányhoz? L. H. Vane tudni szeretné, mikor lesznek azon okmányok, melyek a donaufejedelemségekben i kormánya és alkotmánya vonatkozott, a házasztálra letéltetni. L. J. Russell a m. portalól értesult, hogy ez ügy még nincs végleg rendezve. Reméltetőleg jövő héten meg fog ez történni s ekkor lehetséges lesz az előterjesztés. Griffith-nek egy az olasz igségekben tervezett restauratiora vonatkozó interpellatiójára, mely telve volt a diplomatiai alattomosság rendszere ellen kilakadásokkal, válaszolá L. Russell, mikép a franczia kormánytól értesult, hogy Toscana, Modena, és Párma korábbi dynastiáinak fegyverhatalomnak visszaállitása nem állapittatott meg, s hogy Napoleon császár nem szándékszik azokat erő alkalmazása által ismét visszahelyezni.

(Angol jegyzékek.) Londoni tudósitások szerint L. John Russell a parliament elé terjesztő az olasz herczegségekre vonatkozó levelezéseket. Egészben három jegyzékből állnak. Az elsőben, mely f. é. jun. 22 én kelt, tudósitja L. John Russell a turini britt követet, sir James Hudsont, hogy marquis d'Azeglitól két jegyzéket kapott, melyekben a szárd kormány Lombárdiában és a herczegségekben tett lépéseit igazolja. L. John megjegyző arra, mikép a britt kormány mindazt, a mi eddig történt, ideiglenesnek kégyelem tekintenti, s csak azt akarja óhajtani, hogy oit hol az eddigi kormányok elszorittatnak, 1848. és 49-ki jelenetek nem fogna ismételtetni. A második junius 25-kén Turinban kelt jegyzékben jelenti sir James Hudson, mikép a szárd kormány a maga külügyi hivatalában tovabbi intézkedésig egy külön osztályt állitott fel, mely a herczegségek ügyeit mielőbb igazgassa, s az illető kormányzók rendkivüli hatalomokkal láttattak el, hogy a folyó ügyek a helyszinén czélszerűbben kezelhessék — Erre lord John Russell 28-án válaszolá:

„Közlenem kell, mikép ő ilge kormánya készségesen elismeri annak czélszerűségét, hogy az Ausztriával haboruban levők közös erőfeszitéseket tegyenek, az akár az illető souverainek szabályszerű tényei, akár a lakosoknak közös vezetés melletti önkénytes mozgalma által történjék. De mi azon allamoknak, melyek ekkorig külön souverainek alatt állottak, maradandó bekeletezését illeti, erre nézve ő ilge kormánya, mint ezt már jun. 22-i jegyzékemben közlém, azon nézetben van, hogy minden, mi ekkorig történt, ideiglenesnek tekintendő, és hogy, habár szükséges lenne is, a rend ideiglenes fönntartása végett azon országokban, melyek kormányai visszavonultak, vagy bár megdönöttek, intézkedéseket tenni, ámde a territoriál felosztásnak és felségi jogoknak északi és közép Olaszországban végre mégis a népakarat, hadiszerencse és utóljára európai szerződés által kell rendeztetniök. Ő ilge kormánya örömmel látja; hogy e nézetben a franczia kormány osztozik s a „Moniteur“ f. h. 24-ki nyilatkozata által ez megerősitettik, melyben annak kihirdetése fogintatik; a szárd királynak Olaszország minden részéből ajánlott dictaturából tévelyesen azt következtették, mintha Szárdiniának, a nélkül hogy

Iskola Alapítvány Erdélyi Múzeum Egyesület Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

a lakosság és nagyhatalmak óhajait tovább megkérdezné, oda lenne irányozva szándéka, a francia fegyverek segélyével egész Olasszországot egy állammá egyesíteni; hogy egy ily dictatura merőben ideiglenes, mely a közös erőket közös tekintélynek rendeli alá, a nélkül hogy ezre nézve későbbi cambinatiókat bármi módon megelőzne. Azon módból, a mint b. Brunnow (orosz követ Londonban) nyilatkozik, azt következtetem, hogy ez az orosz kormány nézete is. Olvassa ön fel e jegyzéket gr. Cavournak, s hagyja nála annak másolatát.

— Az angol felsőház jul. 25-kei ülésében, melynek tárgyait már előoláttuk, Lyndhurst lord védelmezé magát, hogy a mit ő mingo mondott, azzal az ország figyelmét vérdendszerére akarta vonni, korántsem pedig a francziák császárját megsérteni.

„Azt mondtam, ugymond, hogy harónk bátorságát se ki nem szaja, csak mimagunkra kívánom bizatni, s hogy én nem biznám azt bármely más hatalmasság türelmi érzelmeire sem. Nem akarnék a francziák császárjára támaszkodni, mert ez most annyira bele van bonyolodva bizonyos ugyekbe, hogy maga is alig számolhat magára.“

London, jul. 29. Az alsóház tegnapi ülésében az olasz ügyet illetőleg lord Russell gróf Walewszkinek a congressusra meghívó sürgönyét olvasta fel. A kormány még nem igérkezett. Bizonytalan, miképen fognak a herczegek visszahelyeztetni, miután Franczaiország semmi cestre sem fog arra közrehatni, az Ausztria által erőháborommal visszahívott pedig alig fogja megengedni. Anglia a congressusra csak Olaszország szabadsága és függetlenségének előmozdítása végett fog képviselőt küldeni.

Palmerston jelenti, miszerint a kormány Ausztriának semmiféle tanácsot maga részéről nem adott, hanem Franczaiország javaslatait közbesítette. Whiteside roszallja a közbesitést, mert abból származik Ausztria engedékenysége és a szövetségesek elleni lehangoltsága. Gladstone védi a kormányt.

— Turinból jul. 21-ről irják a kereszles lapnak; „Szabadelvű pártbeliének, nyolcz napi fáradozás után végre összeállitottak egy ministeriumot teltszesik szerint, mely által gróf Cavour, ha nem is ész- és ravasság tekintetében, de politikai irányra nézve tökéletesen pótolva van. Ha Ratazzit Dabormida és Lamarmora némileg nem ellensulyoznák, és ha gr. Cavour már eddig is nem simitotta volna ki legvastagabb oldalait, ugy elmondhatnók, hogy Cavour vissza lépése által a forradalmi elem még nyert. A belépendó három uj tag, m. Oytana, Migliettti és marchese Monticelli valóságos ujn ubereek, mindhárman hívei annak a mecenas Cavour gr. ismert rendelkezhető többségéhez tartoztak. Az uj miniszteriumban a lombárd elemeket is képviseltetni akarták, minélfogva Mauri és Gori urakat meghiták Milánóból, azonban a mint ezek meghallották, hogy Ratazzi leend az uj kabinet lelke, nem akartak belépni abba, és kinyilatkoztatták, miszerint lombárdia lakossága, melyre nekik tekintettel kell lenniök, határozottan idegen az oly democraticus elvektól, minőkkel Ratazzi bír. Nem is lehet tagadni, miszerint erre nézve a lombardiák és piemontiak politikai gondolkodásmódjaikban nagy különbség létezik. Az uj kabinet politikai irányra, a forradalmi elemek határozott kegyelése által is kitünti, a Pármában, Toskánában, Modenában, a legatiokban, mindenütt vannak még pieponti biztosok, (ha mindjárt nem is hivatalosak,) kik a népességet fegyverre, fölkelésre, és a rend helyreállitása elleni ellentallásra igatjak. „Minő szép kerekded királyság is volna — jegyzi meg a levelező — ha sikerülne ezen országokat még a békéötletnél megragadhatni!“ — Mig Lombardiában és Piemontban a legmélyebb fegyvernyugvás létetik, addig az emlitett tartományokban a legnagyobb zaj uralkodik Modenában, Pármában és Toscanában gyorsan alakittatik. a nemzetőrség és önkénytesek szereletteinek fol. — A toscani kolonaság Ulloa vezénylete alatt visszatér Toscanába, mig herczeg Napoleon tabornok, kinek czélja és diadalra kellett volna azt vezetnie, és a mely által Etruria királyává kellett volna kikiáltatnia, ugyan a természeti tanulmányoknak adta át magát. — Romagnában minden órában összeütközés történhetik a Pesaroból ide érkező seregek, és a bolognai ideiglenes kormánynak Forlinál álló seregei közt. Ha erekhez vesszuk még a Nápolyban történt legkezelebbi eseményeket, melyek igen is komoly szinezetüek, ugy meggyőződhetunk, hogy a felszigeten a helyett, hogy a tűz elöltalott volna, inkább meggyujtatott, és a helyett, hogy a forradalmi szellemtyü betöltetett volna, még jobban felnyittatott. Itt Piemontban egyébiránt a fegyverkezést folytatják. Az uj belügyminiszter a nemzetőrség azonnali szervezéét a monarchia minden városaban megparancsolta. A hadügyministerium továbbá rendeletet bocsátott ki, két uj gyalog dandár és egy lovas szered alakitására.

— Afrancziák császárje négy pontot közölt a pápai kormánynyal, melyek az olasz szövetség alakulásánál az egyházi állam, és fejére nézve alapul szolgálnának. Az emlitett közlés formája legkevésbbé sem categorikus, ellenkezőleg inkább az ohajtás szinét hordja magán. A pontok következtek: Tisztelteli elnökség. Amnestia. Az 1848-ki alkotmány helyreállitása, mindazonáltal módositásokkal, és az ország kormányának világiasitása.

— Az „Indep. Belge“-nek irják Párisból: Az uj szárd kormány tevékenységét nagyszerü fegyverkezésekkel kezdi meg. A szárd-lombardiai királyság haladéktalan képzése és a hadsereg szaporitása megrendeltetett. A 12,000 emberből álló Garibaldi hadteste, ki piemonti szolgálatban marad, a rendes hadseregbe fog beolvasztatni; ezen csapat all 5 ezredből, (ezredenkint 2000 fő) 1 század borsagliori, 1 század hadmérnök, és 1 század kerékpős, az átdélmélt ezen csapatok 3 dandárt fognak képezni. — Az „Espero“ szerint a kamrákat mennsára felosztani szándéknak, hogy egy másikat hivjanak össze, melyhez képviselőket az uj tartományok is küldenének.

A modenai herczegséghen levő reggioi nemzetőrség Turinból érkezett parancs következtében mozgositatott. A szárd kormány oly intézkedéseket tesz, mintha közelebbről ujra kezdeni akarna valamit.

— Turinból irják a „Portscsritt“-nak miszerint ott minden ugy néz ki mint egykor a navarai csata után. Akkor Karoly Alberi számkivetésbe ment, s az ifju Olaszország bárha több csata alatt is Volt verve, boszut forralt, s uj erőres bátorságra készült. Most Cavour játsza Karoly Alberi szerepét, a Olaszország ugyik vegétlő a masikig a behelyezkezenő vérés kataszrophákról beszélnek. Tény, és pedig fontos tény, hogy Italia népei fegyverkeznek. Capporti egy agg katona a toscanai kormány szemelátlára szervezi a hadsereget, melyn nagyherczeg restauratiójának ellent áljon. Mezzacapo ujonczoz 10,000 fegyveresi, hogy a pápa világi hatalmának ellentáljon. Garibaldi, kinek neve az olaszok előtt egy hadseregnel fölér, átvaláta a herczegségekben uj szabad csapatok táborzását. Igaz hogy az alpesi vadászok a piemontiak közé kebolezettek; de egy kitörésre mint a szegy magva fognak előbbi vezérök alá rohanni. Alakitatnak alpesi, appeninl, s magyai vadászok, s ugy hallszik 50,000 emberi fognak a zürichi békecongressussal szemben állitani, s azimiatt arra is, hogy a föld népe tömegestől fölkelend. Feltünt Párisban, hogy Velenczebon tetemes haderő marad fedezeten.

— Florencz. (Választási törvény; ellentörekvési nyilatkozatok.) A toscanai forradalmi kormány ismét érvénybe helyezé az 1848-ki máju si választási törvényt. Erdekes annak inkaldása: Tekintettel arra, hogy a kormánytanácsa által kiadott vélemény az 1848 ki választási törvény visszaállitásáról igényli; tekintettel arra, hogy ezen véleménynek czélja az országnak képviseleti gyülést adni, mely Toscana végleges sorsára nézve törvényes szavazatot adhaand; tekintettel arra, hogy a Napoleon császár által s az angol parliamenthen tett nyilatkozatok azon biztositást tartalmazzák, hogy az olaszok által törvényes uton kifejezett óhajok számba fognak vétetni; tekintettel arra, hogy a kormány, mely követeket küld az európai udvarokhoz, s még azon czélra is küldeni fog, hogy Toscana szükségleteit és jogait érvényesitsék, e rendszabálynal nem fog megállni; tekintettel végre arra, hogy minden hasztalan lenne, ha hogy a közrend lelkiismeretesen meg lenne szervezve, mintán minden meghóbriitás az adandó szavazat jelentőségét csonkiná, s minket mind Victor Emanuel segélyétől, ki javunkra soumit el nem mulasztand, mit tenni erejében áll, mind a többi hatalmakétől is megfosztaná, mely Olaszországnak rendjét az európai békétől el nem válaszhatják: rendeli a kormány az emlitett választási törvény visszahelyezését. — Livorno és Montecatinban tobb elökelő bátor volt a lakosság nagy része meggyőződésének kifejezését kélcsönözni s a törvényes kormány helyreállitasa javára érzület nyilvánitásat előtépni. A polczon álló forradalmi férfiak azonban sietteb el nyomni s ama bátor férfiakat elfogatni.

— Konstantinápoly, jul. 8. Azon hirre, hogy Kossuth Londonból elutazott, s nemsokára azután Genuaba megérkezett, a mint a „Hamb. Nachr.“ itteni tudósitója irja, sok török szolgálatban volt magyar beadta elbocsátásai kérvényét, azon kinyilatkoztatott szándékkal, hogy egy alakitandó magyar legióhoz csatlakoznak, a melynek rendeltetése lett volna az osztrákok ellen nem Olasz-, hanem Magyarországon harczolni. Jóllehet éppen ez emigrantsokra vonatkozólag különös egyezkedés történt Ausztria és a Porta közt, utóbbi még se léphetett fol akadályozólag, a francia befolyás nyomása miatt. Igen jellemzi a kormány gyöngeségét, hogy minden tisztlet bizonytlvényt iratott alá, miszerint e lépésre nem a porta valamely rábeszélése által indittatott. Bármely más időben ez eljárás az osztrák követség részéről komoly reclamatiónat vont volna maga után; most azonban ezt is el kell nézni, mint sok más illyent dolgot. (Sieb. Bote.)

— Kossuth, Klapka és Teleki, akik Turinban egy magyar comitét alkottak volt, a békeötlés hirére azt azonnal felszalták, s politikai működésükről imét lemondtak. (Sieb. Bote.)

— Sz. Pétervár. (Orosz vélemény a békekötésről.) Az orosz „Invalide“-nak egy czikkéből, mely annak különös állásánál fogva figyelmet érdemel, itélve, a villafranci békeötlés Sz. Pétervárátt éppen nem eléglett ki. E czikk főhelyei imczek:

„A háboru kezdeteig némely államok (Ausztria, Anglia, Poroszs- és Németoszrág) mindenben a 1815-ki szerződések fönntartásából indultak ki, melyek sok pontra nézve már rég nem léteztek; sokkal helyesebben vonatkozott Oroszoszrág az 1856-ki párisi kötésre s inditványozta annak alapján egy congressus egybeülését, mielőtta vitályzok harczba bocsátkoznának. Mindnyájan megegyeztek ebben; csak Ausztria vetó el azt s benyomult Piemontba, valószinüleg azon reméllyen, hogy a győzőnek minden megbocsáttatik. Azonban megygyőzve lépett ki az általa kezdett háboruból, s tehát nem léteznek már se az 1815-ki szerződévnek, se az 1856-ki egyezménynek. Poroszország, miután a szerzódések védelmének eleinte partolt rendszerével fölhagyott végül csak az európai egyensulyra vonatkozott. Ez ugyanaz volt, csak más szavakkal. Az egyensuly, a miniszteri porosz lap felfogása szerint Ausztria összes olasz birtokainak fontartását jelenti. (!) Vesztességük annyit jelent, mint az egyensuly gyöngitése s következlg megrontása. Most Austria é Franczaiorszag külön szerzódést kötöttek, Európa minden részvétele nélkül. Előnyösnek találak, olasz szövetséget alakitni; a pápát annak elnökévé tevék, Lombardiát Szárdiniának adák, Modenét és Toscanát maga a népek hangos tiltakozása daczára visszandák előbbi uralkodóinak; azóval, az egész olasz félsziget sorsa fölött rendelkeztek a nélkül, hogy a többi hatalmakat legkevésbbé is értesitnék. Vajjon elegendő-e ez a többi hatalmakra nézve? El kell-e ezen az eddig hadtfolytatott két uralkodó közti megállapitányt minden föltétel nélkülismeriük? Ily változásokoznem szükséges-e Európa belegyezése és elismerése?“

Eddig a czikk, melynek egész hangjából kétségtelenül kitünik, hogy a külön béke Oroszorszagnak is minden közrehatása nélkül kötöletett, mely annak irányaban tehát ugyanazon állásban van, mint Poroszország és Anglia.

Ujabbak. — London, jul. 29. Az alsóház tegnap ülésében Russell lord azt állitá, mikép Angolorszagországnak nincs joga, a Lombardiára vonatkozó egyezadésbe beleszólani; szerinte, ez a hadfolytató hatalmasságkat illeti; Európa ügyeiben az által kevés változás történik. Annál fontosabb Olaszország jövőbeli szervezése. Miután Russell lord megjegyzé, hogy a lapok a béke-előémenyeket hiven közöltek, kivonatban fölolvassa Walewszkinak azon sürgönyét, mely Angolorszagot egy, Olaszország általános rendeleti tárgyaló congressusra hivja meg; a kormány azonban nem igérkezett meg; be akarja várni, ha vajjon a zürichi szerzódés megerősitendi-e a béke-előémenyeket; mely esetben a congressus fölöslegessé lenne; továbbá ha vajjon Ausztria beleegyezik-e a congressusba. Ezenkivül még nincs eldöntve, ha vajjon a szövetség csupán pártoltatni, vagy megalakittatni fog-e, s ha vajjon ez utóbbi esetben a pápával, mint elnökkel, s Ausztriával mint szövetségi állommal, fog-e megalakittatni, mi éppen nem tetszenek Olaszországnak; továbbá az sincs eldöntve, hogy miként helyezessenek vissza a herczegek; miután Franczaiorszag bizonyosan nem fog beleegyezni közremukondi, s az Ausztria által erőszakos visszahelyezést aligha engedné meg. Végre ha vajjon a pápa s Ausztria vallásszabadsagot fognak-e adni. Russell lord azt állitja, hogy Angolorszag csupán az olasz szabadság s függetlenség elömozditása végett veend részt a congressusban.—Disraeli kérdé, ha vajjon Angolorszag Ausztriának ajánlá-e a Lombárdia s Venczérőli lemondást; mi által Ausztria arra indittatott, hogy Franczaiorszagnak kedvezőbb föltételeit fogadja el. Szerinte, ez az 1848-ki hibák ismétlése lenne. Palmerston lord saját akkori politikáját védelmezvén, kijelenti, hogy a kormány Ausztriának semmiféle saját, hanem csupán Franczaiorszag javaslatait szolgáltatá át; Ausztriának kijelentvén, hogy Angolország semmi tanácsot sem ad.—Whiteside kárhoztatja ezen átszolgáltatást; mivel abból ered Ausztria engedékenysége s a szövetségesek irányabani rosz hangulata. — Gladstone a kormányt védelmezi. — Maguire védelmezi a pápai kormányt Drummond megtámadási ellen. — Russell l. a mondottakat recapitulálja.

— Frankfurt, jul. 29. A szövetséggyülés tegnapi ülésében Ausztria, Poroszország s Baden közös inditványt terjesztettek elő a rastadti szövetségi vár helyőrsége tárgyában. E szerint Baden nevezné ki a kormányzót s tüzérségi igazgatót; Ausztria s Poroszország a parancsnokot illetőleg, fölváltanak egymást. Ezenkivül Ausztria nevezné ki a hadmérnóksegi igazgatót. A hely-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

őrség háborban 12,000 s békében 6000 főre menne, s ausztriai, poroszs badeni csapatokból állana. Továbbá Ausztria s Poroszország jelentik, hogy a parancsnok tárgyában öt évi egymás felváltásában egyeztek meg.

— Konstantinápoly, jul. 23. A szultán ma utnak indult Rodostó- s Szalonichba. A persa követ megérkezett s a szultán által elfogadiatott. Egy bizottmány nevezteteik ki, a polgári adósságok végleges szabályozása végett. A „Charis" s „Silistria" szerencsételenül járt gőzösök tárgyábani vizsgálati bizottmány már összeült. A redifek behivása, a békekötés következtében felfüggesztetett. Hirszerint a pápai székkel diplomatiai viszonyok fognak megkezdetni, s vagy követség vagy főconsulság fog Románban felállíttatni.

— London, jul. 30. Az alsóház tegnapi ülésében Palmerston lord egy interpellatiora azt válaszolá, miszerint a fegyverkezések megszüntetéstől illető kérdéstétel még időelőtti. — Horsmann indítványa, miszerint a védelmi rendszabályok bevégezésére kölcsön szavaztassék meg, elvettetett. A hadügyminiszter biztosítja a házat, hogy az összes hajóhad vont ágyukkal fog ellátatni. Napier, Palmerston és Paget kitérjedt védelmi intézkedéseket javaslanak.

Bécsi börze. Julius 30-kán: Nemzeti kölcsön 100 pft. 79.80. Metalliques 5 pontes 74.70. Urbéri papirok: magyar 73.— erdélyi 72.50. Bankrészvény 897. Korona 16.5. Cs. k. arany 6.52. Ezüst 16.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

(722) (1—3)

431.1859. **Haszonbérlési hirdetmény.**

A kolozsvár-kerületi nligos cs. kir. pénzügyigazgatóságnak 1859-ki julius 26-ról 5883 — 1859. szám alatt kibocsátott rendelete folytán s kolozs-monostori k. hajtatnyai uradalom részéről Kolozsmonostoron az uradalmi gazdászati hivatal irodájában, folyó 1859-ki augustus 19-kén délelőtti 9 órakor tartandó nyilvános árverésen, a többet igérőknek haszonbérbe adandók a következendő tárgyak:

1. A Bástorok nevü — Kolozsmonostorhoz tartozó — határrészben, egy kőbánya hasznt 18 9-ki november 1-ől 1862-ki october végéig három egymás után folyó évekre, évenkénti 98 ft 87½ kr. osztrák ért. fölkiáltási árban.
2. A kolozs-monostori lisztelő malmokkal ellellenben fekvő uradalmi pálinkafőző-telek, a rajta levő lak- s egyébb épületekkel, ugyanazon bérfolyama, 50 ft 40 kr. o. é. fölkiáltási árban.
3. A kolozs-monostori sörházi jog ugyanazon bérfolyama 42 ft. o. é. fölkiáltási árban.
4. A kolozs-monostori vámos-hid melletti vámházféle épület, 1859-ki october 1-ső.ől 1860-ki september 30 ig egy évi bérfolyamra 37 ft 80 kr. o. é. fölkiáltási árban.

Bérvágyók a fölkiáltási összegnek 10%-ját kötelesek az árverés kezdetén letenni bánatpénzül, mely a többet igérők részéről bennmagyatik az árverés után is és beszámittatnak a biztosítéki összegbe; a kevesebbet igérőknek pedig az árverés bevégezésével visszaadatik bánatpénzök.

Bérleni szándékozók értesíttetnek előlegesen, miszerint a) az árveréshez szólani csak oly egyének bocsáttanak, a kik erkölcsi magokviseletéről, haszonbéri fizetés, az üzlet kezelése és biztosíték beléleti képességőkről tanúskodó községelöljárósági bizonyítványval lesznek ellátva. — b) Pecntartalik a n. t. cs. kir. pénzügyfőtanácsnak joga a bérleti szerződéseket körülmények szerint változtatható, megerősíteni, vagy éppen visszavetni. — c) Ha az uradalom kezelési czéljai szükségeiének, a leendő haszonbérlő az uradalom részéről előbocsátandó 3 havi előleges fölmondás kötelezettsége tartozand a haszonbérti tárgyat az uradalomnak időközben is vonakodás nélkül visszabocsátani.

A több föltételek az árverés előtt fognak fölolvasatiani, addig is értesíttetnek felülök, alólirt gondnokságnál, naponta a hivatalos órákban.

Kelt Kolozs-Monostoron, julius 30-án, 1859.

Kir. alapitványi urad. gazd. gondnokság.

(721) (2—3)

5858.1859. **Árverési hirdetmény.**

Ezennel közhirré tétetik, hogy a kolozsvári cs. k. kerületi pénzügyigazgatóság irodájában folyó év augustus 22-kén reggeli 9 órakor felsőbb jóváhagyás reménye alatt tartandó nyilvános árverés utján a rom. kath. alapitványi uradalomhoz tartozó szerfő — Kolozsmonostorban — minden hozzá tartozó épületekkel és meglevő szerekkel, valamint két Kolozsmonostoron, és egy Kolozsvárt az ugynevezett fiacus épületben levő korcsmákkal egyetembe, három egem-sutin kivétkezendő évre, u m. folyó évnovember 1-ől nyájtól kezdve az 1862-ik évi october utolsó napjáig haszonbérbe fog adatni. Kikáltási árul a jelen évenkénti 8662 ft 50 kr osztr. ért. haszonbér fog alapul vétetni.

Az árverésher csak oly egyének járulhatnak, a csak olyanoktól beadott irásbeli ajánlatokra lesnek tekintet, kiknek becsületességükről, feddhetetlen magviselésükről s vagyoni állásukról általánosan ismereteset, vagy pedig ezeket az illető politikai hivatal bizonyitványával hitelesen kimutajtakt —

Haszonbérlési vágyók kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikáltási ár 10 sázitólijt, u m. 867 ft osztr. értékben bánatpénzül (Vadium) az árverési biztosinoynál befizetni mely a kevesebbet igérőknek az árverés után azonnal, a legtöbbet igérőnek pedig mint haszonbérleti vál lalkozónak, csak is a meghatározott biztositék (cautio) letétele után fog visszaadatni.

Az árverés kezdetéig irásbeli 36 ujkrajczáros bélyeggel szabályszerűleg ellátott, az ajánlkozó kereszt- és vezetéknevével sajátkezűleg aláirt bepecsetelt ajánlatok is elfogadtatnak, ha azok meghatározott bánatpénzzel, avagy annak valamely illetőleni pénztárnál befizetésről szóló nyugtával ellátva leendenek; az irásbeli ajánlatban az igért összegnek számmal és betűvel kell kitéve lenni, mint szintén azon nyilatkozatot magában foglalni, hogy ajánlkozó magykoru, s az árverésher följogositott egyén, ki a haszonbérleti tárgyat tökéletesen ösmeri, s magát minden árverési feltételeknek, melyek előtte kitüntetn is tudva vannak, alávetni.

Ha a szóval és irásban tett ajánlatok egyenlők lennének, ezen esetben az árverésnél tett utolsó szóvali igéret előnynyel birand; egyenlő irásbeli ajánlatoknál az elsőség sorshurzs utján fog eltatároztatni; hiányos iratbeli ajánlatok pedig teljességgel nem fognak tekintetbe vétetni.

A haszonbérleti és árverési bávebb feltételek az árverés kezdete előtt fol fognak olvasatni addig, és pedig a kolozsvári cs. k. kerületi pénzügyigazgatóság levéltárdó osztályában a rendes hivatali órákban átnézhetők.

A kolozsvári cs. k. kerületi pénzügyigazgatóságtól, julius 26-kán, 1859.

NEM HIVATALOS.

(17—17)

Császári kir. kizárólagos szabadalommal ellátott

ANATHERIN FOG-PÉP

POPP J. G.

Gyakorló fog-orvos és az Anatherin-szájvíz, a fog-plombe és növény-fogpor szabadalmas tulajdonosától Bécs, belváros Tuchlauben Nr. 557.

Fönemlitett **fog-pép** egyike a legkénylegszebb fogtisztitó szereknek, miután semmi kártékony hatásu szerj nem tartalmaz. Az ásványorszagi vegyrészek jól hatnak a fog zománczára, a nélkül hogy azt megtámadnák, míg a szerves részek nemcsak a zománczot tisztiják, hanem a nyákos hártyákat is folelevenitik, a szájrészeket illó olaj-adalék által felfrissitik, ugy hogy mennek használata által a fogkövet alkotó nyák eltávolitatik, s igy az ugynevezett borkő tovabbi lerakódása megakadályoztatik, s a fogak fehérek és tiszták lesznek.

Különösen ajánlatott utazóknak szárazon nagy, mint vizen, mivel az se ki nem omlik, se a naponkénti nedvesitő használat miatt meg nem romlik.

Ára porczelán-adagban 1 ft 10 kr p. p. s mindenütt kapható: a hol az én ANATHERIN-SZÁJVIZEM bizományba van adva, a vidéki városokban hasonló áron.

Császári királyi szabadalmazott

Popp fogorvos-féle Anatherin-szájvíz.

Ára egy üvegcséének **1** *ft* **20** *kr. p. p.*

Miután ezen, a legkütönböb tekintélyekiöl számtalan elismerő bizonyitványok által igazolt, a naponként fokozódó és növekedő háztartási szükségletnél nélküloíthetlenné vlát, és megpróbált szájvíz a magas, és legmagasb uraságokról, a fogak és szájrészek ápen tartásra kiinulva öszszerül használtatik, s a legkiitnevesb orvosok által ajánlatik, fölmentve érzem magamat annak mindenl dicséretgetésétöl.

FOG-PLOMBE

A **fog-plombe** alkatrészei a fog-nyák és kőragasz (cement), a mely odvas, nedves fogak betöltésére használtatik, mi által azoknak eredeti alakjuk visszaadatik, és a további nedvesedésnek határ vétetik, s meggátoltatik, s igy az ételrészek, nyál s más folyadékok lerakodása mi a fog idegeiig ható rothadást (ennek következtében a fogfájást) eszközöi. Ezen anyag igen tömött, ábtalan, a fogürüreget magát nagyon öszszeköti, miáltal tartós fogkorona képződik, alkalmas a ragás mütételére, s igy annál öszintébben ajánlható, mivel nem áll gyanta-részekből, a melyek öszszeoszlódnak, hanem a rendszerint fogak csont és nyáktartalmából. Ezen kémény, évekig tartó anyag ellébe teendö az arany, más érczek és bármi pótszereknek, ugyanaz a szine van, mint a természetes fogaknak, a fájdalom nélkül alkalmazható; egyszersmind a szomszédo ép fogunk a romlástól állata megóvatnak, az irt betölt, s felette minden tovább foly.

Ez anyag betölti a nedves helyeket, hanem vegytaniag is hat a nedvesedés tovább haladózása ellen — A FOG-PLOMBE ára **2** ft p. p.

NÖVÉNY-FOGPOR

Popp J. G.-tól. Ára 36 kr. p. p.

Annyira tisztija a fogakat, hogy annak naponkénti használata által nemcsak az alkalmatlan fogók eltávolitatnak, hanem a fogak fehérsége és fénye is mindig növekedik.

Bizományosok:

Kolozsvárlt: Wolff J. gyógyszerész. Tordán: Wolff gyógyszerész. Szebenben: Zohrer és Müller gyógyszerész. Brassóban: Hoffmann J. Károly-Fehérvárt: Ruff J. Segesvárt: Misselbacher J. N Beszterczén: Dörisch és Fleischer. Dczsen: Kremer S. Déván: Bischler A. Nagy-Váradon: Janky J., Huszela. Fogarason: Nehrer M.-Vásárhelyen: Fogarasi D. Balásfalván: Kovrig T. Szászvárosban: Specht és Leonhardt J. Debreczenben: Beixler gyógysz.

(723) (1—1)

FIGYELMEZTETÉS.

Több rendbeli irásos felszólitásoknak engedni ohajtva, Kolozsvárlt tartozkodásomat meghosszabbitom **augustus 13-náig, tovább semmi esetre nem.**

Alólirt utánzott mesterfogakat készitek, és azokat helyre állitom, melyek szépségre ugy mint használatra nézt a valódi természetes fogakat felülmulják. Fogakat huzok fájdalom nélkü (melyi körülmény itt létem alatt eléggé ösmeretes, saját találmányom szerint 26,000 fájdalom nélkült foghuzást tettem) és minden egyébb fogorvosi segédnyelvi kiviánsai, azon igérettel,

Lakásom Kolozsvárt belső szétutcza 159 szám alatt, a Kremerné házánál, a naponta délelőtt 10-ütő órája hon vagyok.

Végül kötelességemnek érzem a hozzám tanusitott bizalomért és általános megelégedésért, mit szerencsés voltam elvezni, különösen a felvilágosodottabb s müveltebb betegeimnek (kik közt több nemes rendi urak és hivatalnokok voltak) hálás köszönetemet nyilvánitani, azon igérettel, hogy a jövő év nyarán Kolozsv. rt ujból meglátogatandom.

Kolozsvár, augustus 1-én, 1859.

Blau Simonides,
Bécsi városi fogorvos.

(669) (13—13)

Moll SEIDLICZI PORA.

Az utolsó párisi világmükiállitason a hivatal. s Wiener-Zeitung szerint minden hasonló házi orvosszerek felett **egyes-egyedül** melltatott **jutalom-medailere**, s a nemzetközi biróság ezen szuverain itélete által megczáfolhatlan bizonyitvány van adva arról, hogy ezen készitmény minden külö- és belföldi ilyszerü készitményeket jóságával és becsességével felülmul.

Egyedüli képpenti kiállitó raktár: Bécsben a Gólya czimerü gyógyszertár, „Tuchlauben, a Wandl-hotell-l szemben."

Egy bepecsételt sutai ára: **1** ft **12** kr p. p., a melyhez pontos használmódi utasitás van mellékelve. Különböző nyelveken

Raktár Kolozsvárt: FRATTAUTOTT özvegye gyógyszertára, b. Monostorutczában, Szászvároson SPECH gyógyszerésznél, Besztercén SZONGOTT, Déván BÜCHLERNÉL.

Ezen Seidjitz-porok, melyeket mindenütt számtalan példák és hosszas tapasztalas oly h ásznosaknak talál, hogy azok lúre a birodalom hatarait tulszárnyalta. Hogy MOLL-féle Seidlitz-porok minő gyógyerővel birnak jelesen a gyomorbajokban és szorulásokban, hogy minő segitő nyujt a májbajokban, szorulásokban, aranyérben, szédülésben, szivdobogásban, vértolulásban, gyomorgörcsben, nyálakórságban s különböző nöi betegségekben, azt megállapitott tények bizonyitják, és számtalan ingerlékeny személyeknek nyujtott lényeges könynyülést és uj tetteröt ezen szerek okes használata.

Ugyan ott mindig kapható: Csuka-máj olaj (Darrsch Leberthran-ölbl).

AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutca 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.